

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	NI-4030	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		4	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδικού υποβάθρου, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ) (Κατεύθυνση Γραφιστικής Γ εξαμήνου)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στα Αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/GRAF134/		

• ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α <ul style="list-style-type: none"> Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Αντλώντας από τη γνώση που απέκτησαν μέσω των προηγούμενων μαθημάτων στα Γράμματα, την Τυπογραφία και την Οπτική Επικοινωνία (Γ' Εξ.), κάθε φοιτητής/τρια θα εκπαιδευτεί μέσα από τις θεωρητικές διαλέξεις και τις ασκήσεις, να επιλέγει, προετοιμάζει και να επικεντρώνεται στη διαχείριση των τυπογραφικών στοιχείων, να κρίνει τον τρόπο σχεδιάσής τους και τις αισθητικές επιρροές από τη γενικότερη καλλιτεχνική εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Κατά τις εβδομαδιαίες συναντήσεις του εργαστηρίου δίνεται έμφαση στη χρήση της τυπογραφίας ως εκφραστικό εργαλείο, όπου το συναισθηματικό περιεχόμενο των ιδεών που επιλέγεται εκφράζεται μέσα από τον σχεδιασμό της μορφής των λέξεων. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αναγνωρίζουν και να κατευθύνουν την σημασία των τυπογραφικών στοιχείων ως μέσω οπτικής

επικοινωνίας.

- Εφαρμόζουν και να αξιοποιούν τις βασικές αρχές του σχεδιασμού που αφορούν τη φόρμα, το χρώμα και την τυπογραφική δεοντολογία.
- Κατανοούν τη σπουδαιότητα της συνθετικής λειτουργίας του γραφίστα, εμβαθύνοντας στον ρόλο των γραμμάτων και της τυπογραφικής επεξεργασίας τους στη γραφιστική σύνθεση.
- Αξιολογούν και να αξιοποιούν την χρήση των τυπογραφικών χαρακτήρων στις γραφιστικές εφαρμογές, με τη χρήση των δομικών αρχών στην σύνθεση (κλίμακα, θέση, κατεύθυνση, ιεράρχηση, χρωματικό φάσμα κ.λπ.)
- Αυτοαξιολογούνται για την πρόοδο και ποιότητα των έργων τους και να αξιολογούν τους συνάδελφους τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις (σχεδιασμός ειδικών προδιαγραφών)

3. Λήψη αποφάσεων

4. Αυτόνομη εργασία

5. Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολιτισμικότητα

7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

8. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

9. Ομαδική εργασία (Η τελευταία εργασία εκτελείται από ζεύγος φοιτητών)

• ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρητική ενότητα

Στις διαλέξεις, οι φοιτητές/ριες έρχονται σε επαφή με την ιστορική και αισθητική εξέλιξη της ιστορίας των ελληνικών και λατινικών γραμματοσειρών και την ποικίλη χρήση τους στο ψηφιακό περιβάλλον. Αυτό θα τους βοηθήσει να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες της δομής της σύνθεσης σε δεδομένο χώρο, να γνωρίσουν τα τεχνικά στάδια επεξεργασίας της σύνθεσης και να επικεντρωθούν στις απαιτήσεις ενός προσωπικού στόχου για να υλοποιήσουν τις ασκήσεις τους.

Ενότητα εργαστηρίου

Στο εργαστήριο, οι φοιτητές/τριες θα εφαρμόσουν τα ευρύτερα και συγκεκριμένα θέματα που αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων και μελετήθηκαν από την έρευνά τους στη βιβλιογραφία. Καλούνται να ολοκληρώσουν τις εργαστηριακές ασκήσεις, αναγνωρίζοντας και εφαρμόζοντας τη σωστή χρήση των τυπογραφικών στοιχείων στη γραφιστική σύνθεση, επιλέγοντας λειτουργικούς

συνδυασμούς λεκτικών και γραφικών στοιχείων, ενώ, παράλληλα, η παρουσία και συμμετοχή τους στη συζήτηση και κριτική κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων συμβάλλει στην ενεργή και αυτόνομη μάθηση.

Η χρήση Η/Υ και σχεδιαστικών προγραμμάτων είναι απαραίτητη.

Κάθε εβδομάδα οι φοιτητές παρουσιάζουν τη δουλειά τους και συμμετέχουν σε συζήτηση μεταξύ τους που διευρύνει την έμπνευση, τις δεξιότητες και τις αναλυτικές τους ικανότητες, ώστε να βελτιωθούν οι ατομικές εργασίες τους

Μετά την ολοκλήρωση των εργαστηριακών μαθημάτων (13 εβδομάδες), ο/η φοιτητής/ρια οφείλει να έχει κατάθεση ολοκληρωμένες προτάσεις σε ψηφιακή μορφή.

Η επίδοση αξιολογείται σε συνδυασμό με την παρουσία/συμμετοχή του/της στο εργαστήριο.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<i>Διαλέξεις,</i>	<p>20</p>
	<i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	<p>20</p>
	<i>Eclass</i>	<p>10</p>
	<i>Διαδραστική διδασκαλία</i>	<p>20</p>
	<i>Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού</i>	<p>80</p>
	Σύνολο Μαθήματος	<p>150</p>

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία. Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ι. Θεωρητική μελέτη (30%) Α. Αξιολόγηση της προφορικής και οπτικής παρουσίας κάθε άσκησης και τη διαδικασία της έρευνας και τα αποτελέσματα που οδήγησαν στην επιλεγμένη λύση 15%). Β. Γραπτή έκθεση των ερευνητικών σταδίων για την προετοιμασία των ασκήσεων (15%).</p> <p>Χαρτοφυλάκιο εργασίας (70%): Οπτική παρουσίαση της εννοιολογικής πρότασης και των εκτελεστικών σταδίων κάθε άσκησης.</p> <p>Κριτήρια αξιολόγησης μαθητών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εβδομαδιαία συμμετοχή στα εργαστήρια. 2. Τήρηση του χρονοδιαγράμματος (όπως διαγράφηκε στην έναρξη του εξαμήνου). 3. Συμμετοχή στην εβδομαδιαία αξιολόγηση των εργασιών των μαθητών 4. Αξιολόγηση της βελτίωσης της εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος. <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης και το χρονοδιάγραμμα αναρτώνται από την έναρξη του μαθήματος στον ιστότοπο της UNIWA e-class. Όλες οι σχετικές πληροφορίες επεξηγούνται αναλυτικά στην αρχή, καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, κατά τη διάρκεια των εβδομαδιαίων διαλέξεων. Κατόπιν αιτήματος, όλες οι πληροφορίες παρέχονται μέσω email ή μέσω κοινωνικής δικτύωσης. Όλες οι ενότητες-ασκήσεις έχουν το ποσοστό βαθμολογίας για τον υπολογισμό της τελικής αξιολόγησης.</p>
---	--

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

<p>Ελληνική πηγές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κατσουλίδης, Τ. (2000), <i>Το σχέδιο του γράμματος: η ελληνική γραφή</i>, Αθήνα. 2. Μαστορίδης, Κλ. (2002), <i>Πρακτικά 1ου Παγκοσμίου Συνεδρίου Τυπογραφίας και Οπτικής Επικοινωνίας: Ιστορία, Θεωρία, Εκπαίδευση</i>, Θεσσαλονίκη. 3. Ματθιόπουλος, Γ. (2009), <i>Ανθολόγιο ελληνικής τυπογραφίας. Συνοπτική ιστορία της τέχνης του εντύπου ελληνικού βιβλίου από τον 15ο έως τον 20ό αιώνα</i>, Ηράκλειο, ΠΕΚ. 4. Αρβανίτης, Δ. (2011), <i>Social Design: Αφίσες για την κοινωνία</i>, gramma. Publ. <p>Διεθνείς πηγές</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Blackwell, L. (1992), <i>20th Century Type</i>, Laurence King Press. 2. Meggs, Ph. (1992), <i>Type and Image: The Language of Graphic Design</i>, John Wiley & Sons. 3. Perfect Chr. (1992), <i>The Complete Typographer: A Manual for Designing with Type</i>, Little, Brown and Co. 4. Carter, S. (2002), <i>Twentieth Century Type Designers</i>, Lund Humphries. 5. De Jong, C. – Purvis, A. - Friedl, Fr. (2005), <i>Greative Type: A Sourcebook of Classic and Contemporary Letterforms</i>, Thames & Hudson. 6. Felton, P. (2006), <i>The Ten Commandments of Typography/Type Heresy: Breaking the Ten Commandments of Typography</i>, Jonathan Barnbrook. 7. Heller, S. – Illic, M. (2009), <i>The Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design</i>, Rockport. 8. Shaoqiang, W. (2011), <i>Type Player: Type as Experiment: Type as Image</i>, Ginkgo Press. 9. Tselentis, J. et al (2012), <i>Typography, Referenced: A Comprehensive Visual Guide to the Language</i>,

History, and Practice of Typography, Rockport Publishers.

10. Lynn, L. (ed.), (2012), *Typography*, Chois Publishing.
11. Seddon, T. (2014) *Type Teams: The Principles Behind Perfect Type Face Combinations*, Adams Media.
12. Osterer, H. - Stamm, Ph. (2014), *Adrian Frutiger - Typefaces: The Complete Works*, Walter de Gruyter.
13. Campbell, A. - Dabbs, A. (2014), *Typography Pocket Essentials*, Hachette UK.
14. Samara, T. (2017), *Making and Breaking the Grid, Second Edition, Updated and Expanded: A Graphic Design Layout Workshop*, Rockport Publishers.
15. Samara, T. (2018), *Letterforms: Typeface Design from Past to Future*, Rockport Publishers.

Periodicals:

1. www.archivesofdesign.gr
2. www.grdmagazine.gr
3. www.ggda.gr
4. www.designmag.gr
5. www.printmag.com
6. www.baselinemagazine.com
7. www.typographica.org
8. www.behance.net
9. greekfontociety-gfs.gr/_assets/pdfs/greek_letters/TakisKatsoul.pdf